

1. Is Jezus wel lichamelijk opgestaan uit de dood?

In 1980 deden archeologen een bijzondere ontdekking in Talpiyot. Vroeger was dat een dorp ten zuiden van Jeruzalem, nu is dat een buitenwijk van Jeruzalem. In Talpiyot zijn verschillende bijzondere beenderkistjes gevonden. Wat zijn dat, beenderkistjes? Vroeger werd een overledene in Israël in een rotsgraf gelegd. Het lichaam verging, maar het gebeente, dat bleef over. Na een jaar werd het graf geopend, en de beenderen van de overleden werden in een klein kistje gedaan, zo breed en zo hoog als de schedel en zo lang als het dijbeen, want dat is je langste bot. Zo'n beenderkistje werd gesloten en in een nis gezet, met daarop de naam van de overledene.

En wat maakt die beenderkistjes in Talpiyot nu zo bijzonder? Het zijn kistjes waarin beenderen begraven zijn van mensen die misschien wel familie van Jezus waren. Op één van de kistjes staat bijvoorbeeld: 'Jakobus, zoon van Jozef, broer van Jezus'. En zo is er ook een beenderkistje waarop een inscriptie te zien is die niet helemaal duidelijk is. Maar veel archeologen denken dat er staat: 'Yeshua, zoon van Yehosef', oftewel: 'Jezus, zoon van Jozef'. U begrijpt wel: als dat waar is, als de beenderen van Jezus na een jaar in een beenderkistje zijn gedaan, dan klopt het verhaal van de opstanding niet. En veel mensen geloven dat verhaal over de opstanding sowieso al niet, zeker ook theologen. Dat is trouwens niet nieuw, alle eeuwen door hebben mensen getwijfeld aan de lichamelijke opstanding van Jezus. Die twijfel nam alleen maar toe na de periode van de Verlichting in de 18e eeuw en de opkomst van het rationalisme – alles met je verstand willen begrijpen. In 1866, al meer dan anderhalve eeuw geleden, waren er drie predikanten die met elkaar een afspraak maakten: 'Op Eerste Paasdag zullen we nu eindelijk onze gemeenteleden uit de droom helpen: natuurlijk is Jezus niet lichamelijk opgestaan, alleen gééstelijk, in de gedachten van Zijn discipelen.' Die predikanten stonden in drie dorpen in de buurt van Spijkenisse: Geervliet, Heenvliet en Abbenbroek. Inderdaad: in hun Paaspreek zeiden ze dat, en hun gemeenteleden waren ontredderd. Klopt het allemaal wel, wat er in de Bijbel staat over de opstanding van Jezus? Zo'n

beenderkistje in Talpiyot kan je zomaar aan het twijfelen brengen, hoewel we ook weten dat in de tijd van Jezus de naam Jezus wijdverbreid was. Net als de naam Jozef. Dus er waren zeker méér mensen die 'Jezus, zoon van Jozef' heetten. En toch... toch kan de twijfel zomaar je hart binnensluipen. En de ontredde, net als bij die mensen in Geervliet, Heenvliet en Abbenbroek.

2. Psalm 88 draagt bij aan de twijfel...

Daar komt nog iets bij. Iets wat misschien nóg wel belangrijker is: de Bijbel zélf. We hebben daarnet Psalm 88 gelezen. En daar staat het nota bene in de Bijbel! Vers 11: 'Zou U wonderen doen aan de doden? Of zouden gestorvenen opstaan en U loven?' Dat zijn retorische vragen: 'Natuurlijk niet! God doet geen wonderen aan doden. Mensen die gestorven zijn stáán niet op!' Klopt het dan eigenlijk allemaal wel? Pasen? De opstanding? Laten we even dieper spitten. Deze Psalm is geschreven door Heman, de Ezrahiet. Over die Heman weten we niet veel, hij was waarschijnlijk één van de zangleiders in de tempel in Jeruzalem (zie 1 Kronieken 6: 33). Deze Psalm is een 'onderwijzing van Heman' staat erboven. Heman was dus in ieder geval leraar. En wat ook overduidelijk is, dat is dat Heman ernstig ziek is op het moment dat hij deze Psalm schrijft. Het is een ziekte waardoor Heman het gevoel heeft dat hij op het randje van de dood ligt. Vers 4: 'Mijn leven raakt bijna het graf.' Het is een ziekte waardoor Heman niet om áán te zien is, misschien melaatsheid, want in vers 9 staat: 'Mijn bekenden hebt U ver van mij verwijderd, U hebt mij tot iets gruwelijks voor hen gemaakt.'

Deze Psalm wordt wel de donkerste Psalm in de Bijbel genoemd. Bijna in alle Psalmen, óók in de klaagpsalmen, breekt tóch nog de lof door, de lof aan God. Maar hier niet. De Psalm eindigt met het woord 'duisternis': 'Mijn bekenden zijn duisternis.' In deze Psalm gaat het niet over leven na de dood, over het eeuwige leven. Nee, Heman schrééuwt het uit naar God. Eigenlijk is dat het enige

lichtpuntje in deze Psalm, dat Heman roept naar Góð. Vers 2: 'HERE, God van mijn heil, overdag en in de nacht kom ik voor U en roep ik.' 'God van mijn heil', dat wil zeggen: 'God van mijn redding', dat Heman dat tóch nog kan zeggen, dat is in feite de troost van deze Psalm. 'God van mijn heil', tóch... ondanks alles. Heman róépt tot die God, en hij sméékt om leven, léven, hier en nu, op deze aarde! En dan bidt hij in vers 11 tot 13: 'Zou U wonderen doen aan de doden? Of zouden gestorvenen opstaan en U loven? Zou er van Uw goedertierenheid in het graf verteld worden, van Uw trouw in het verderf? Zouden Uw wonderen bekend worden in de duisternis, Uw gerechtigheid in het land van vergetelheid?' Heman doet een beroep op God. Hij zegt: 'HERE, wat hééft U eraan, als ik in het graf lig? Dáár doet U toch geen wonderen? U doet wonderen bij de levenden! Als ik lééft, kan ik U loven! Als ik lééft, kan ik van Uw goedertierenheid vertellen, als leraar in Israël. Als ik lééft, kan ik Uw gerechtigheid bekend maken! Maar wat heeft U aan mij, als ik gestorven ben? Niets!' Heman kijkt dus uit het perspectief van deze wereld, en dan is het ook zo! Als je lééft, kun je God loven. Als je lééft, kun je Zijn liefde doorgeven, Zijn trouw, Zijn genade! Maar als je sterft, houdt dat op. Deze tekst, in Psalm 88, zegt dus niets over het leven na de dood. Het leven ná de dood wordt niet ontkend, maar Heman kijkt naar deze wereld. En in deze wereld staat een dode niet op! 'Zou U wonderen doen aan de doden? Of zouden gestorvenen opstaan en U loven?' Nee! In deze wereld gebeurt dat niet!

En het is góð dat dit in de Bijbel staat. Want dit maakt nog eens extra duidelijk: opstanding kán niet! Doden kúnnen niet opstaan! En zéker als je christelijk bent opgevoed, als het je met de paplepel ingegoten is: 'Jezus is opgestaan uit de dood', dan zou je zómaar kunnen vergeten dat het niet kán. Het is ónmogelijk!

3. Tóch is Jezus werkelijk opgestaan!

En tóch gebeurt het, op de Paasmorgen! Tóch gebeurt het! Want bij God kan het wél. Wat onmogelijk is bij mensen, is mogelijk bij God! Nóóit zullen er beenderen van Jezus gevonden worden, nooit! Want Hij is hier niet, Hij is opgestaan! Hij leeft, Hij is gezien door hónderden getuigen, mensen die daarvoor gemarteld zijn en hun leven hebben gegeven. Hij is werkelijk opgestaan! Maar het wordt nóóit echt Pasen voor ons, als we niet beseffen hoe ónvoorstelbaar groot dit wonder is! Zelfs voor Heman was het onmogelijk, één van de schrijvers van de Bijbel! Is het dan een wonder dat de vrouwen in Markus 16 helemaal ontredderd zijn als ze die engel ontmoet hebben? De engel zegt, in vers 6: 'Wees niet ontgaan. U zoekt Jezus de Nazarener, de Gekruisigde. Hij is opgewekt! Hij is hier niet; zie de plaats waar ze Hem gelegd hadden. Maar ga heen, zeg tegen Zijn discipelen, en Petrus, dat Hij u voorgaat naar Galilea; daar zult u Hem zien, zoals Hij u gezegd heeft.' Je zou zeggen: 'Nu gaan die vrouwen vol blijdschap naar de discipelen toe, onderweg zingen ze Paasliederen: Daar juicht een toon, daar klinkt een stem, die jubelt door Jeruzalem!' Maar nee, niks daarvan! Het is totaal anders. Vers 8: 'En zij gingen haastig naar buiten en vluchtten bij het graf vandaan, want beving en ontsteltenis had hen aangegrepen; en zij zeiden tegen niemand iets, want zij waren bevreesd.' Veel oude, met de hand overgeschreven kopieën van het Markusevangelie stoppen hier. Op dit punt. Dan eindigt het hiermee: met de ontredde, met de angst. Wat is er gebeurd?! In andere handschriften loopt de tekst nog door.

We zullen nooit zeker weten of het laatste stuk van Markus 16 er oorspronkelijk ook bijhoorde, ook door Markus geschreven is, of misschien door iemand anders, later toegevoegd. Maar hoe het ook is, óók in de verzen daarna klinkt door hoe moeilijk dit bericht doordrong in de hoofden en de harten van de leerlingen. Vers 9 en verder: 'En toen Jezus opgestaan was, 's morgens vroeg op de eerste dag van de week, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, uit wie Hij zeven demonen uitgedreven had. Die ging heen en berichtte het aan hen die bij Hem geweest waren, die treurden en huilden. En toen die hoorden dat Hij leefde en door haar gezien was, geloofden zij het niet. En daarna is Hij in een andere gedaante geopenbaard aan twee van hen, terwijl zij

wandelden en naar het veld gingen. Ook zij gingen het aan de anderen berichten; maar zij geloofden ook hen niet. Later is Hij geopenbaard aan de elf, terwijl zij aanlagen, en Hij verweet hun hun ongelooft...

4. Als je twijfelt, komt de Bijbel je tegemoet

Weet je, er kan soms een enorme kloof lijken te zijn tussen de wereld van de Bijbel, de wereld van wonderen en tekenen, de wereld waarin Gods Zoon op aarde rondwandelde, de wereld waarin zieken worden genezen, blinden weer kunnen zien en waarin doden worden opgewekt – en jouw eigen wereld. De wereld van je werk, van je huis, van je buurt. De wereld waarin jij probeert overeind te blijven, met al je sores en al je drukte. Er kan soms zo'n ontzettend diepe kloof lijken te zijn tussen de wereld waarin Jezus opstaat uit de dood, de wereld van Pasen, de wereld van het wereldwonder, en aan de andere kant jouw wereld, waarin ze snakt naar een wonder, waarin zomaar de twijfel je kan overvallen, de twijfel of het allemaal wel waar is, of het allemaal wel kan...

Weet je wat ik zo mooi vind? De Bijbel zélf slaat de brug tussen die twee werelden. De Bijbel is zo'n eerlijk boek. Heman zegt het: 'Hoe kunnen de doden ooit opstaan?' En op de Paasmorgen is dat nieuws van de opstanding voor al die mensen alleen maar onbegrijpelijk, en ongelooflijk. De vrouwen vluchten weg van het graf, in paniek. De discipelen zitten te treuren en te huilen, en al komt de éne na de andere getuige binnen, de éne na de andere die het zegt: 'Ik heb Jezus gezien', de discipelen kunnen het niet geloven. Als je het allemaal zo moeilijk kunt geloven – de opstanding, de wonderen, Gods almacht – dan komt de Bijbel je tegemoet. Je bent niet de enige. Heman kon zich niet voorstellen dat doden zouden opstaan. En de discipelen konden het niet geloven. En als je nu gesprek raakt met iemand die dat zegt: 'Opstanding uit de dood? Dat kan niet', word dan niet boos op die ander, en minacht die ander niet. Want ook Heman, ook de discipelen konden het niet geloven. Eigenlijk is het andersom! Als je gewoon, vanzelfsprekend, zegt: 'Ja, natuurlijk, het is Pasen, Jezus is opgestaan, logisch toch?' – dan is het nog niet echt Pasen voor je geworden! Want dan heb je nog niet ontdekt hoe onvoorstelbaar groot dit wonder is! Opstanding is onmogelijk, en toch is het waar! Toch straalt het licht van Pasen over de duisternis van Psalm 88. Toch heeft de engel werkelijk gelijk: Jezus leeft! Hij is opgewekt, met lichaam en al! Maar er was dan ook wel een engel voor nodig om dat bericht te komen brengen! En dat is ook niet voor niets! Als jij twijfelt, aan God, aan de opstanding van Jezus, aan alle wonderen in de Bijbel, druk dan die twijfel niet weg. Als je twijfel opsluit, dan gaat het net als bij een hond: als je een hond opsluit, wordt die vals. Breng al je twijfel maar in het licht, bid ervoor, bespreek het met anderen, en lees de Bijbel. Laat het licht van Gods Woord maar over je twijfels vallen. Maar doe dat wel! Want het Woord van God is levend en krachtig. Het licht verdrijft de duisternis.

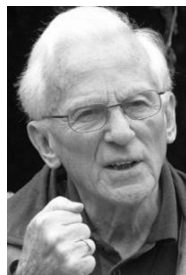
5. Wat onmogelijk lijkt, is voor God mogelijk!

Misschien zijn er wel meer dingen, die in jouw ogen onmogelijk zijn. Misschien denk je weleens: 'Kan ik wel trouw blijven aan Jezus, trouw tot in de dood? Als ik ooit vervolgd wordt om mijn geloof, hoe moet ik dan standhouden? Dat kan ik nooit!' Zul jij standhouden? Het kan ook niet, het is onmogelijk! En toch is het waar! Met de hulp van God zul jij standhouden! Misschien heb jij een collega, of een buurman of een buurvrouw, en je denkt: 'Die ander? Kan de Heilige Geest hem of haar veranderen? Nee, die persoon kan nooit christen worden, die zal nooit tot geloof komen!' Kan dat inderdaad niet? Nee, het is ook onmogelijk! En toch is het waar! Toch kan de Heilige Geest ook zijn, ook haar hart bereiken! Opstanding is mogelijk! Een poosje geleden is er een boek verschenen over het leven van Anne van der Bijl, de oprichter van Open Doors. Open Doors zet zich in voor vervolgte christenen. Anne van der Bijl is vorig jaar overleden, 94 jaar oud. Dat boek heet *Gods smokkelaar. Radicaal de grens over voor God*. Het boek vertelt over de jaren '50 van de vorige eeuw. In die tijd hebben nog niet veel mensen een auto. Anne van der Bijl wil graag iets doen voor de christenen die vervolgd worden in de communistische landen in Oost-Europa.

Maar hij heeft geen rijbewijs en geen auto, hij ziet ook niet in waarom hij dat nodig heeft. Maar er is een gebedsgroep, in Amersfoort, die contact met hem zoekt. Een tijdje later staat iemand van die gebedsgroep bij Anne van der Bijl voor de deur, in Sint-Pancras, in Noord-Holland. Hij zegt: 'Heb jij een rijbewijs?' 'Een rijbewijs?' vraagt Anne verbaasd. 'Nee, dat heb ik niet.' En dan zegt die man, Karel de Graaf: 'Gisteravond tijdens onze gebedstijd sprak de Heer over jou. Het is belangrijk dat je leert autorijden.' Anne blijft verbijsterd achter, maar een week later staat Karel de Graaf wéér voor de deur, wéér helemaal vanuit Amersfoort. 'Heb je al rijles genomen?' vraagt hij. Anne zegt: 'Eh... nee, niet echt.'

'Stap in!' zegt Karel de Graaf, en ze gaan meteen oefenen. Een paar weken later kan Anne van der Bijl al examen doen en hij slaagt nog ook. Dat was óók toen al een zeldzaamheid.

Vervolgens reist Anne van der Bijl per trein naar West-Berlijn, waar vluchtelingen worden opgevangen uit Hongarije, waar een opstand keihard is neergeslagen. Maar hij wil graag naar communistisch Joegoslavië. Daarvoor heeft hij een visum aangevraagd, toen hij nog in Nederland was. Op een morgen zit hij in Berlijn te bidden. Hij schrijft: 'Ik kreeg een heel bijzondere indruk. Het was alsof ik een stem hoorde zeggen: "Vandaag krijg je het visum voor Joegoslavië".' En inderdaad: precies die dag komt er een brief uit Nederland, van het Consulaat van Joegoslavië. De brief is doorgestuurd van Sint-Pancras naar Berlijn. Anne maakt de brief open en wat leest hij? Zijn aanvraag is afgewezen. Anne vraagt zich af wat hij moet doen. Hij gaat diezelfde dag naar het Joegoslavische consulaat in West-Berlijn. En opnieuw vult hij alle formulieren in. Maar hij

aarzelt als hij zijn beroep moet invullen. Hij heeft altijd eerlijk ingevuld: 'Zendeling'. Maar ja, waarschijnlijk zit het daarop vast. Hij bidt: 'Heer, wat moet ik doen?' En dan herinnert hij zich het zendingsbevel van Jezus: 'Ga dan heen, onderwijs alle volken...' En hij denkt: 'Dat is het! Ik moet onderwijzen!' En hij vult in: 'Leraar'. Anne levert het formulier in, hij mag even wachten en na een poosje komt de baliemedewerker lachend terug. 'Alstublieft mijnheer! Goede reis naar Joegoslavië.' Anne is zó blij, hij moet iemand bellen. Maar zijn familieleden hebben nog geen telefoon – het zijn de jaren '50. Dus hij belt naar het echtpaar Koornstra, dat zijn heel meelevende christenen. Hij vertelt het bericht, ze delen hun blijdschap en mijnheer Koornstra zegt: 'Anne, kom dan maar gauw naar huis voor de sleutels.' 'De sleutels?' vraagt Anne. Wat blijkt? Het echtpaar Koornstra heeft net een gloednieuwe Volkswagen Kever gekocht, en ze hebben besloten die aan Anne van der Bijl te schenken. Anne kan het niet geloven! Die Kever wordt later het symbool van Open Doors en staat daar nu in het museum. Met die Kever zijn duizenden en nog eens duizenden bijbels naar Oost-Europa gesmokkeld. En dat was het begin. Open Doors is nu een wereldwijde organisatie die hulp biedt aan vervolgte christenen in vele, vele landen. Al dat werk is op de knieën begonnen, in gebedsgroepen, en door biddende christenen thuis. Als je dat in 1955 had verteld aan Anne van der Bijl, dan had hij gezegd: 'Het kan niet! Het is onmogelijk!' Maar het bleek wél mogelijk, het is waar!

Wij zijn begonnen met het project Torentuin. Kan er hier beneden een plek ontstaan waar wonderen gebeuren? Waar mensen uit de wijk een thuis vinden? Waar mensen tot bloei komen? Waar mensen elkaar vinden, God vinden? Het lijkt te mooi om waar te zijn! Onmogelijk! En toch is het waar! Als God werkt, kan het! Misschien denk je nu: 'Ik wou dat het waar was. Dat God wonderen zou doen. Maar ik heb zo verlangd naar een partner... die is me niet gegeven. Ik heb zo verlangd naar een kind... het is me niet gegeven. Ik heb zo verlangd naar genezing.... het is me niet gegeven.' Kun jij nog geloven in je eigen opstanding? Je opstanding uit de teleurstelling? Je opstanding uit de donkerheid, misschien wel je opstanding uit de bitterheid? Opstanding: onmogelijk, en toch... wáár! Vandaag is het Pasen. Vandaag straalt het licht. Luister naar de engel, laat zijn woorden zinken in je hart: 'Wees niet ontdaan. U zoekt Jezus de Nazarener, de Gekruisigde. Hij is hier niet. Hij is opgewekt!' Hij leeft en werkt! Amen.